

er saa meget truet fra deres Side, som kunne ønske at gøre Brud paa den, som derfra, at mange i Publikum, mange tænkende i Samfundet, kunne finde, at der klæber mange Ulemper ved den. Den har jo ganske vist meget store Fordele, men den har sandelig ogsaa mange Ulemper, den kommer mange Gange paa tværs af det almene Vel, og der gælder det at søge at lempe sig saa meget som muligt. Jeg har det stille Haab, at man med denne lille Lov, hvis den bliver vedtagen, som Udgangspunkt vil tage fat ogsaa paa andre Ekspropriationer, navnlig Jærnbaneekspropriationer, hvor man i mangfoldige Tilfælde giver Folk, der ikke en Gang vente eller maaske ønske det, baade i Pose og Sæk, fordi Ejendomsretten betragtes som noget for sig, og hele Jærnbanevirksomheden og de Fordele, som den skaffer de samme Personer, betragtes som ikke eksisterende i denne Forbindelse. Jeg antager, at det er en af Fremtidens Opgaver at søge saadanne ny Løsninger af disse Spørgsmaal, som naturligvis have mange Vanskeligheder og ville kræve Tid. Det ærede Medlem, der sidst talte, staar paa det modsatte Standpunkt, og der er paa en Maade intet at sige dertil; vil man stille sig paa det Standpunkt, at det er en Servitut, der er paalagt, og som ingen Ejer har moralsk Ret til at forlange hævet, er Staten egentlig berettiget til at fordre, at de, der ville være fri for denne Servitut, skulle indløse den med et vist Beløb til Statskassen. Dog forekommer den hele Betragtning mig at være vel ensidig. Jeg skal ikke komme tilbage til denne Sag i Almindelighed, som drøftedes ved 2den Behandling. Jeg tror, at alle maa være paa det rene med, at dette Forhold har haft sin historiske Udvikling, som man ikke kan se bort fra. Det er ingenlunde en Servitut, der er lagt paa Ejendommen for Tid og Evighed, og som ikke naturlig bør kunne hæves, naar der bliver Tale om at konfiskere bestandig større og større Værdier. Det tror jeg, der i Almindelighed er en Følelse af, og jeg skal blot henpege til, at i et Amt som Kjøbenhavns Amt vove de allerfleste af Sognene slet ikke at tage Grusgrave fra deres Beboere uden fuld Erstatning; det tør de ikke, i den Grad strider det imod Retsbevietheden her omkring Kjøbenhavn, hvor alle Værdier maales og vejes i ganske anden Grad end længere ude omkring. Det kan vist bekræftes af ærede Medlemmer her fra Amtet. Naar det ærede Medlem opkastede det Spørgsmaal, hvor langt Ejendomsretten

gaar ned i Jorden, tror jeg ikke, det er værd at komme ind paa det her, det er jo et Spørgsmaal, som er lige saa uklart som saa mange andre. Hvad det ærede Medlem anførte, forekommer mig rigtignok at bevise lige det modsatte; thi naar man kan skille to Dele ad: Overfladen og hvad der er under den, vil det jo netop sige, at de hver for sig have karakteristiske Ejendomsmærker, ellers kunde man ikke gøre det. For mig har det altid staaet klart, at det, f. Eks. hvad Aalegaardsretten angaar, ikke var tydeligt, om den var en Brugsret eller en virkelig Ejendomsret, knyttet til Ejendommen, før man ved at skille Aalegaardsretten fra Ejendommen gav Aalegaardsretten selvstændige Ejendomsattributter og derved anerkendte den som en egentlig Ejendomsret. Naar det ærede Medlem derfor har delt sin Ejendom saaledes, som han omtalte, synes det mig at vise netop det modsatte; men i øvrigt er det ikke værd at fordybe os i Jordens Indvolde. Derimod kom det ærede Medlem med en Betragtning, som var stærkt fremme i Udvalget — jeg ved ikke, om det ærede Medlem har set Udvalgets Ændringsforslag i saa Henseende, saa vilde han maaske have følt sig skuffet over, at de ikke bleve førte igennem, thi de gik netop ud paa, at der skulde tages særligt Hensyn til, om Materialet toges fra Strandbredden, og da især hvis det skyldtes Op skylning fra Havet, som kunde antages stadig at veksle; man mente, at der er man paa Grænsen af, hvad der bør være fuld Ejendomsret underkastet, men turde dog ikke fastholde det, idet man derved vilde komme ind paa Vanskeligheder, som jeg ikke tror, det ærede Medlem vil kunne faa løst. Gaa vi uden for Matrikelgrænsen, saa er det en anden Sag, men ere vi inden for den matrikulerede Ejendom, tror jeg rigtignok, at man ved at ville opstille andre Regler end den ganske almindelige, som er nævnt her i Ændringsforslaget, hvor der tages Hensyn til den Brug, som Ejeren selv har gjort af Materialet, kommer man ind paa aldeles uløselige Vanskeligheder. Jeg indrømmer, at der kan blive Vanskeligheder for Kommunerne i flere Tilfælde, men som det ærede Medlem selv udtalte, der vil Udvalgets Ændringsforslag hjælpe godt i saa Henseende. Efter Udvalgets Ændring vil man jo kunne gøre gældende, at hvor der findes store Masser af Grus og Sten osv., som ikke af Ejeren have været udnyttede i større Omfang, der vil han ikke kunne gøre For dring paa lignende benyttede Grusgrave.